

Handläggare
Anna Spetz, Marie Lindström
Utredningsenheten

Diarienummer
2016KS/0350

Ersättningar till styrelser i Värmdö kommuns bolag

Förslag till beslut

1. Revideringar i *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018* antas för att också omfatta kommunens styrelseledamöter i delägda bolag.
2. Kommunfullmäktige instruerar sitt ombud på bolagsstämman för Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) om följande:
 - a. Arvoden för KIVAB:s styrelseledamöter fastställs i enlighet med vad som anges i *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018* (KF 2014-06-18 § 85).
 - b. Styrelseledamöter i KIVAB ersätts med ytterligare 4,5 procent som kompensation för utebliven pensionsrätt i enlighet med reviderade *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018*.
 - c. Beslutet gäller retroaktivt från 1 januari 2016.
3. Kommunfullmäktige föreslår att KIVAB instruerar sina ombud på dotterbolagens bolagsstämmor (både hel- och delägda) om följande:
 - a. Arvoden för dotterbolagens styrelseledamöter fastställs i enlighet med vad som anges i *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018* (KF 2014-06-18 § 85).
 - b. Styrelseledamöter i dotterbolagen ersätts med ytterligare 4,5 procent som kompensation för utebliven pensionsrätt i enlighet med reviderade *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018*.
 - c. Beslutet gäller retroaktivt från 1 januari 2016 och avser endast ledamöter utsedda av Värmdö kommunfullmäktige.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har som ägare av bolagen möjlighet att bestämma styrelseledamöternas ersättningar genom att utfärda en ombudsinstruktion till bolagens årsstämmor. Det är dock moderbolaget KIVAB som har i uppdrag att utöva ägarstyrning i dotterbolagen och som har bäst kunskap och insyn i bolagens verksamheter. Därför bör kommunfullmäktige instruera sitt ombud på KIVAB:s bolagsstämma om ersättningarna för KIVAB:s ledamöter och KIVAB i sin tur instruera ombuden på dotterbolagens stämmor.

Diarienummer
2016KS/0350

Eftersom styrelseledamöter i de kommunala bolagen i Värmdö kommun inte har rätt till pension för sin tjänstgöring bör till arvodet läggas 4,5 procent, dvs. samma kompensation som vid förlorad arbetsinkomst.

För att omfatta styrelseledamöter i kommunens delägda bolag föreslås Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018 revideras enligt bilagt förslag.

Bakgrund

Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018 antogs av fullmäktige den 18 juni 2014. I bestämmelserna anges att de endast avser ledamöter i kommunens helägda bolag. Nivåerna för arvoden till presidieledamöter i kommunens bolag är desamma för samtliga aktiebolag.

VärmdöBostäder AB (VBAB) beslutade den 10 december 2015 att hemställa hos KIVAB att genomföra en översyn av styrelsens ersättningar med beaktande av det nya samägandeskapet (VBAB 2015-12-10 § 87 p. 1). KIVAB beslutade att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande på sitt sammanträde i mars 2016 (KIVAB 2016-03-21 § 16).

Ärendet återremitterades av kommunstyrelsen i september (KS 2016-09-21 § 159).

Ärendebeskrivning

KIVAB är moderbolag i Värmdö kommuns bolagskoncern. Bolagets främsta uppgift är att företräda kommunens strategiska intressen och utöva ägarstyrning i kommunens hel- och delägda bolag, Gustavsbergsbadet AB, VärmdöBostäder AB (VBAB) och Värmdö hamnar AB.

Ersättning till styrelseledamöter i kommunala bolag

Enligt aktiebolagslagen (ABL) 8 kap 23 a § är det bolagsstämman som ska besluta om arvode till styrelseledamöterna i ett aktiebolag. Bolagets ägare representeras på bolagsstämman av ett ombud. I det fall ombudet ska rösta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt utfärdar ägaren en ombudsinstruktion som talar om hur ägaren vill att ombudet ska rösta.

Enligt bolagsordningarna för KIVAB, VärmdöBostäder AB, Värmdö hamnar AB och Gustavsbergsbadet AB ska årsstämman fastställa arvoden till styrelsen, revisorerna och suppleanterna.

Enligt kommunens nuvarande ägarpolicy, beslutad av kommunfullmäktige 2015-04-29 § 89, ska arvoden och ersättningar till de enskilda styrelseledamöterna i de kommunala bolagen fastställas av kommunfullmäktige. Ägarpolicyn omfattar alla bolag och därmed ska kommunfullmäktige fastställa arvoden och ersättningar både till KIVAB och dotterbolagen.

Nuvarande ägarpolicy är under revidering. Bland annat föreslås ny ägarpolicy ändras för att bättre överensstämmer med aktiebolagslagen och bolagsordningarna genom att kommunfullmäktige ger direktiv om arvoden, att jämföra med nuvarande skrivning om att fullmäktige beslutar om arvoden.¹

Förslag på modell för beslut om ersättning till styrelseledamöter i kommunens bolag

Utifrån vad som beskrivits ovan föreslås följande modell för beslut om styrelsearvoden i

¹ Förslag på ny ägarpolicy behandlas på samma sammanträde som föreliggande ärende.

kommunala bolag:

- Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018 revideras för att även omfatta, de av kommunen utsedda, styrelseledamöterna i kommunens delägda bolag.
- Kommunfullmäktige ger direktiv till ombudet på KIVAB:s bolagsstämma om att ersättningen till bolagets styrelseledamöter fastställs i enlighet med *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018*.
- KIVAB instruerar sina ombud på dotterbolagens bolagsstämmor om att ersättningen till dotterbolagens styrelseledamöter fastställs i enlighet med *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018*.

Årsarvodets storlek

Värmdö kommun utgår, sedan många år tillbaka, från inkomstbasbeloppet (IBB) vid beräkning av årsarvoden till förtroendevalda och ledamöter i nämnder samt styrelser i kommunala bolag. Beräkningen av arvoden följer utvecklingen av IBB, som fastställs varje år. För presidieledamot i styrelserna för kommunens aktiebolag beräknas årsarvodet utifrån 9,65 IBB.

Pension

Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) omfattar politiska förtroendeuppdrag. Fullmäktigeledamöter är valda av kommuninvånarna och omfattas av kommunallagen vilket innebär att de har rätt till pension. Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas i normalfallet inte av OPF-KL. Aktiebolagslagen och kommunallagen utgör två separerade regelverk och pensionsmyndighetens verksamhet omfattar endast uppdrag i kommuner eller landsting/regioner.²

Detta innebär att styrelseledamöter i de kommunala bolagen i Värmdö kommun inte har rätt till pension för sin tjänstgöring.

Andra kommuner

Enligt KPA³ vidtar de flesta kommuner inte några särskilda åtgärder med anledning av att styrelseledamöter i de kommunala bolagen inte har rätt till pension.

I en del kommuner har arvodena för ledamöterna höjts för att kompensera för att pension inte utgår. Vissa kommuner räknar in arvodet för bolagsuppdrag i övriga kommunala arvoden och rapporterar in dem via kommunen. I Eskilstuna Kommunföretag AB med dotterbolag ges exempelvis ledamöter pensionsrätt på samma sätt som vid kompensation för förlorad arbetsinkomst, det vill säga att till arvodet läggs ytterligare 4,5 procent.

Bedömning

Nuvarande *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018* omfattar endast styrelseledamöter i kommunens helägda bolag. Efter försäljningen av 49 procent av aktierna i VBAB omfattas således inte de

² Kommentar till Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL), SKL.

³ Kommunernas Pensionsanstalt

Diarienummer
2016KS/0350

styrelseledamöter som kommunen valt i bolaget, varför reviderade bestämmelser föreslås antas. Förändringarna som föreslås är markerade med i gult i bilagt förslag.

I förslaget till ny ägarpolicy ger kommunfullmäktige direktiv om ersättning till styrelseledamöter i kommunens bolag. Arvodena fastställs sedan av bolagsstämman för respektive bolag i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningarna. Utifrån ny ägarpolicy bedöms föreslagen modell för beslut om ersättning till styrelseledamöter i bolagen vara lämplig för Värmdö kommun.

Då styrelseledamöterna i de kommunala bolagen i Värmdö kommun inte har rätt till pension för sin tjänstgöring bör till arvodet läggas 4,5 procent, dvs. samma kompensation som vid förlorad arbetsinkomst.

Det bedöms inte finnas någon anledning att ändra beräkningsgrund eller nivåer på arvoden till styrelseledamöter i kommunala bolag. En översyn av styrelsearvoden enligt VBAB:s hemställan har genomförts men leder inte till någon åtgärd. Arvodena föreslås fortsatt utgå från *Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018*.

Arvodesreglerna föreslås gälla retroaktivt från 1 januari 2016.

Ekonomiska konsekvenser

Detta beslut rör formerna för beslut om ersättning till styrelseledamöter i kommunala bolag. Förslaget att kompensera styrelseledamöterna för utebliven pensionsrätt innebär inte någon stor ekonomisk utgift för kommunen.

Konsekvenser för miljön

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för medborgarna.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Protokoll kommunstyrelsen 2016-09-21 § 159	Bilaggs
2	Bestämmelser om ersättning mm till förtroendevalda och politiska sekreterare i Värmdö kommun 2015-2018.	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB)
Gustavsbergbadet AB
Värmdöbestäder AB
Värmdö hamnar AB
Ekonomi- och uppföljningssektorn

Diarienummer
2016KS/0350

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Nilsson
Sektorchef administration